

Кафедра гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

***ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА
УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ***

ЗМ. 2.

**Історія України з середини
XVII ст. до сучасності**

Заняття 19.

**Україна на шляху
незалежності.**

Питання лекції

- 1. Стартові умови розгортання державотворчого процесу в Україні.**
- 2. Становлення владних структур незалежної України. Утворення Збройних Сил України.**
- 3. Конституційний процес в Україні та формування багатопартійності.**

***Стартові умови розгортання
державотворчого процесу в Україні.***

ДЕРЖАВОТВОРЧІ ЗАКОНИ

Законом від **17 вересня 1991р.** назва “Українська Радянська Соціалістична Республіка” була замінена на назву держави – **“Україна”**.

8 жовтня з'явився закон **«Про громадянство України»**,

4 листопада – **«Про державний кордон»**.

15 січня 1992 р. Затверджувалася мелодія національного гімну **«Ще не вмерла Україна»**.

А **28 січня** Верховна Рада проголосила **синьо-жовтий прапор державним**, **19 лютого 1992 р.** малим гербом України став **тризуб**.

Стартові можливості

- командні форми і методи управління;
- істотні диспропорції у територіальному розміщені виробничих сил та промисловості;
- 80% усього виробництва в Україні не мало закінченого технологічного циклу;
- надмірна мілітаризація економіки (на території України залишилося майже 30% союзного ВПК);
- обмеження в енергоресурсах.

Основні завдання НОВОЇ ВЛАДИ

- Організація та пошук форм влади та зростання боротьби між її різними гілками;**
- Намагання оволодіти соціально-економічними процесами, перемогти кризу;**
- Дії направлені на збереження цілісності держави, боротьба із зовнішніми та внутрішніми факторами.**

Висновок

На початковому етапі державотворення в Україні перебіг цього процесу значною мірою визначали такі чинники: **непідготовленість українського суспільства до державотворчих дій;** успадкована від колишнього СРСР структура народногосподарського комплексу; значний, але незбалансований природно-ресурсний потенціал; **недосконала організація державної влади в республіці, незавершеність розподілу функцій між законодавчою, виконавчою і судовою гілками влади.**

**Становлення владних структур
незалежної України.
Утворення Збройних Сил України.**

Пріоритетним напрямом державотворчого процесу є **формування трьох основних гілок влади – законодавчої, виконавчої та судової.**

Вищий законодавчий орган України – **Верховна Рада** – дістався в спадок від Української РСР.

ВР I скликання було обрано ще навесні 1990 р.
(вибори до ВР кожні 5 років з 21.02.2014 р.)

Але більша частина депутатів Верховної Ради займала консервативну позицію і гальмувала створення правового поля для демократичних перетворень.

1992-1994 рр. – протистояння президента – Верховної ради.

Законодавча діяльність не сприяла створенню належного інвестиційного клімату, гальмувало економічний розвиток держави.

Зростає “тіньова економіка”, бартеризація, відток валюти.

Поведінка української влади у 1992-1993 рр. ввійде у підручники з економіки як класичний приклад того, як не треба проводити господарські реформи. (історик Я. Грицак)

Квітень 1994 р. – парламентські вибори до ВР II скликання.

Червень 1994 р. - II президентські вибори, перемога Л.Д. Кучми.

31 жовтня 1999 р. – III президент Л.Д. Кучма:

погашення заборгованості з пенсій;

зменшення зовнішнього боргу;

активізація інвестиційних проектів;

зростання експортного потенціалу економіки.

Початок 2000-років характеризується

формуванням демократичної опозиції проти Л. Кучми, створюється гасло **«Україна – без**

Кучми».

Причини опозиційного відношення до

Л. Кучми – це касетний скандал, хвиля вбивств та обвинувачення в монополії на владу.

Утворення Збройних Сил України.

24 серпня 1991 р. було розпочато процес визначення і створення механізму захисту української державності. **700-800 тис.** на момент прийняття незалежності.

Вже **6 грудня побачив світ Закон «Про Збройні сили України».**

У жовтні 1993 р. Верховна Рада затвердила **воєнну доктрину.**

Збройні сил після реформування мали складатися із **Сухопутних військ, Повітряних сил, Військово-морських сил.**

Від 24 серпня 1991 – 1996 рр. – формування основ Збройних Сил України. Восени – взимку 1991 року були підготовлені важливі документи, що стали нормативно-правовою базою формування Збройних Сил України.

Перша Державна програма розвитку ЗСУ д 2005 р., розроблена у 1997-2000 рр.

Висновок

Характеризуючи завдання та зовнішні функції української армії, Президент України **Л.М. Кравчук** підкреслив, що **«хоча ми ні на кого не збираємося нападати, нікому не загрожуємо силою, але ми маємо бути готовими захистити свою державу і свій народ. Це єдине, що визначає характер і зміст Збройних сил України»**.

У цілому процес розбудови української армії мав некерований і іноді безглуздий характер, в його розгортанні виявилось чимало проблем. Це проблеми Чорноморського флоту, кадрова політика, соціального захисту військовослужбовців, раціональної організації військової освіти тощо.

Конституційний процес в Україні та формування багатопартійності.

Дві спроби зрушити з місця конституційний процес — винесення на всенародне та громадське обговорення в 1992—1993 рр. двох варіантів проекту Конституції України.

Дискусії щодо Конституції знову розгорнулися з новою силою в червні 1996 р.

Каменем спотикання стали проблеми російської мови, державна символіка і питання власності.

28 червня 1996 р. було прийнято Конституцію України.

Конституційний процес після прийняття Конституції, характеризується змінами форми правління і відповідними внесеннями у Конституцію.

З 28.06.1996 – по 08.12.2006 р. – Україна президентсько-парламентська республіка;

З 8.12.2006 р. – по 01.10.2010 – Україна парламентсько-президентська республіка;

З 01.10.2010 р. – по 21.02.2014 р. – Україна президентсько-парламентська республіка;

З 21.02.2014 р. – Україна знову парламентсько-президентська республіка.

За 20 років свого існування, Конституція має 3000 під законних актів.

Формування багатопартійності

Характерними рисами розвитку багатопартійності на сучасному етапі є:

Мультипартійність, тобто значна кількість політичних партій. Так, якщо до проголошення незалежності в Україні **у 1990 р.** було зареєстровано **4 партії**, в грудні **1993 р.** – **27**, на початку **1998 р.** політичний спектр республіки налічував **52 партії**.

На **червень 2010 р.** в Україні було зареєстровано **180** політичних партій, **на жовтень 2010 - січень 2011 р.** - **185**.

З 1990 р. по 2015 р. загалом зареєстровано **288** політичних партій.

ПАРТІЯ
ЗЕЛЕНИХ

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ
СВОБОДА

ОППОЗИЦІОННИЙ
БЛОК

БАТЬКІВЩИНА

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ

П А Р Т І Я
УДАР
ВІТАЛІЯ КЛИЧКА

ПРАВИЙ СЕКТОР

Народний
фронт

ЛЯЦКО
РАДИКАЛЬНА ПАРТІЯ

ОБ'ЄДНАННЯ
САМОПОМІЧ

СОЛІДАРНІСТЬ
БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА

З а к л ю ч е н н я

Історія знає народження і смерть вікових держав, зміни світового порядку, зростання і крах великих імперій. Остання з великих історичних подій відбулася ще за нашої - розпад СРСР. Ця подія не тільки дала поштовх нашій історії, але й змінила обличчя всього світу. Не тільки Україна, але й вся планета з цього моменту живе не так, як раніше.

Перед українською державою стоїть завдання небувалої відповідальності – довести, що вона може стати повноцінною країною майбутнього світу, а не зникаючим уламком зниклої імперії.

Завдання на самостійну роботу ЗМ 2. 3. 20

- Бакалець О.А. Історія України з найдавніших часів до початку ХХІ століття. Навчальний посібник. – Львів, 2013. **С. 494-500.**
- Гудзь В. Історія України. Підручник. Видання друге, доповнене і перероблене. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 672 с. **С. 584-595.**
- Комаринська З.М. Історія України. Навчальний посібник. – Львів, 2011. **С. 361-368, С. 376.**
- 100 найвідоміших українців. Видання третє, виправлене й доповнене. Видавництво «Автограф», книжковий дім «Орфей», 2005.

Доповідь закінчив

Дякую за увагу!